

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Vnde mors homini acciderit. Qui item sint, qui essera[n]t spiritualiter
mortuum ad sepulchrum, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

solum actiones, verum etiam verba & cogitationes suas visitet, & penitius perscipiat, vt si aliquid infidèle, iniustum, petulans, impudicum, voluptuosum, ex priuato amore natum, aut proximo iniuriosum seu molestum in se inuenerit, illud antequam ingrediatur lectum, ad iudicium reuocet: atque sibi quid in verbo, opere, aut cogitatione perperam actum fuerit, illud corrigat damnando malam voluntatem, illamque reuocando, & propositum ediuerso constabiliendo bonum. Iterum dico filij (vnicuique vestrum loquor) sero antequam intraturus es lectum, discute cogitatus, affectus, intentionem, animique motus, quos habuisti in omni opere, verbo, & voluntate, lustrando, inuestigandoque quid ad hoc agendum, quid ad illud dicendum, quid denique ad cogitandum te induxerit. Expende quid in die exacta abieceris, quid recusaueris, aut negaueris Deo, aut proximo: deinde quid etiam egeris, aut quid egisse, agereue volueris. Et si in mala te deprehenderis voluntate aliquid, scilicet in animo habentem constitutum, quod nefarium esset, mox ad genua, aut in faciem ad terram ante Dominum humilis & supplex procide, de peccato quod habebas animo conceptum, veniam pete, & malam corrige voluntatem. Quod si iam cecidisse te inuenieris, aut deliquisse, nequaquam desperes, nec in mala voluntate deiectus maneat, sed lachrymas quascunque potes, in te excita, veniam humillime à Deo pete, gratiam eius & misericordiam inuoca, & tanquam modo genitus in Dei seruitio statue cauenda cauere, amanda diligere, sectandaque imitari. Tertio iterum nunc dico: Non ingrediaris lectum, nisi eo te induxeris, vt doleas saltem de omni peccato, vt statuas ab omni cauere delicto præsertim lethali, & diuino, Ecclesie ac superioris tui, cuiusque obtemperare præcepto. Hæc tria adeo sunt tibi necessaria, vt sine illis tibi non sit vita. Tria quedam ad mortem animæ præcauendam necessaria. Quæ si adfuerint, nulla erit tibi mors, aut periculum. Dominus noster Iesus Christus faciat, vt hæc aliaque, quæ illi placent, semper nobis se donante adsint, qui cum Patre & Spiritu sancto est Deus benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

*Vnde mors homini acciderit. Qui item sunt, qui efferant
spiritualiter mortuum ad sepulchrum.*

Defunctus efferebatur vnici filius matris sue. Lucæ VII. Scimus omnes vitam certum nobis esse mori, quam est incerta mortis hora. Proinde quantumuis vita proteletur, necesse est tamen mortem tandem accedere, vitamque finiri. Legimus quidem de veteribus Enoch, Mathusalem & Noe, hisque alijs, maxime qui præcesserunt diluuium, quam multi eorum octingentis, nongentisve vixerunt annis. Quibus tamē aut pluribus expleis, nusquam non sequitur, & mortuus est. Itaque quamlibet longæua fuerit ætas illorum, recepit tamen finem suum. Et tu si hodie mille vixisses annos, quid de omni vicia tua, quid de tempore, ac alijs quæ præterierunt, haberes omnibus? Prorsus nihil. Non plus tibi de exacta ætate superesset morituro, quam esset infanti, qui quatuor duntaxat diebus vixisset. Sciendum autem triplicem esse mortem hominis, pura corporis, animæ, & vtriusque. Quod si interrogaueris vnde veniat mors hominum, cum scriptum sit: Deus mortem Mors hominis triplex quæ sit. Sapien. 1.

LLLL 2 non se.

T. VI
21

Mors vnde
acciderit ho-
mini.

Gen. 1.

Gen. 2.

Augustin.

Rom. 4.

Deum non
fuisse causam
peccati aut
moris.

Eccle. 15.

Augustin.

Sapient. 2.

Gen. 3.

non fecit, dicendum quatuor esse quae conueniant ad hoc, vnde causa seu oc-
casio sumpta est mortis humanae, quorum tamen nullum causa tota seu ple-
na foret solum, sed haec simul accidenti damnant ad mortem. Hoc sanè ta-
men intelligatur, quandoquidem hominis inobedientia & prauaricatio
non dubitatur praecipua mortis hominum esse causa. Itaque primum est
iustitia diuinae prohibitionis. Dederat enim primo nostro parenti Deus praep-
ceptum in paradiso, dicens: *Ex omni ligno paradisi comede: de ligno autem scientia
boni & mali ne comedas. In quacunque enim die comederis ex eo, morte morieris.*
Non autem tunc Eva creata erat, quando hoc dedit praepceptum Deus. Vnde
colligitur, si Eva licet ex marito didicisset praepceptum datum, tamen ad con-
siliium serpentis suasa & inducta comedisset sola de ligno prohibito, nec A-
dā illi cōsensisset, mansissemus omnes in originali iustitia incorrupti, iuxta
sententiam Augustini super Genesim, dicens: Si vir non peccasset, huma-
num genus minimè peccatis corruptum perisset. Iam fieri potuisset, vt
Dominus non prohibuisset edere de ligno scientiae boni & mali. Quod
si ita factum fuisset, vt non esset prohibens, non fuisset etiam delin-
quens. Vbi enim non est lex, ibi non est etiam prauaricatio. Sinè le-
ge enim peccatum mortuum erat. Dicendum igitur, si Deus non prohi-
buisset, Adam prauaricari non potuisset. Verum hic obijcere quis posset:
Ergo Deus fuit causa mortis. Si enim non prohibuisset Deus, homo non
peccasset. Dicendum, Deum constituiisse hominem liberum in paradiso, ita
vt omnia illi permitteret, vno solo praepcepto dato quo esum ligni illius pro-
hibebat, in quo quomodo obedientiam Deo exhiberet, probaretur. Non en-
nim poterat subditus esse Deo, nullo accepto praepcepto, in quo Deo obedi-
ret. Non igitur Deus causa fuit peccati, nec occasionem praebuit delicti,
quamuis homo sibi occasionem sumpserit ruinae. Nam quod ad probatio-
nem Deus instituerat hominis, homo sibi vertebat in ruinam: & vnde su-
mere ex obedientia sibi debuerat occasionem coronae, ibi prauaricando sibi
occasionem sumpsit ruinae. Quod ergo bonum erat, prauaricando fecit
sibi malum homo. Non igitur causam Deus praebuit, quae induceret ad pec-
candum hominem, sed homo sibi ipsi usurpauit transgrediendi temerita-
tem. Nam sicut scriptum est: *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit eum in
manu consilij sui: adiecit mandata & praepcepta sua, si volueris mandata conseruare,
conseruabunt te in perpetuum. Apposuit tibi ignem & aquam, ad quod volueris, porri-
ge manum tuam. Item quae: ante hominem vita & mors, bonum & malum, quod pla-
cuerit ei dabitur illi.* Quapropter sicut Augustinus ait, non est Deus inuentor
mortis, sed iudex. Mortis enim autor peccator est. Secundum quod accessit
& cooperabatur homini ad mortem, fuit malitia diabolicæ fraudis. *Inuidia
enim diaboli mors intrauit in orbem terrarum.* Dedita enim opera hostis noster
primo circumuenit Eua fraude: deinde per Eua mētāuit etiam virū. Ter-
tiuū quod cooperatū est ad mortem, est stultitia foeminae conditionis. Variū
enim & mutabile semper genus est foemina. Itaque vidit mulier, quod bonum
est lignum, ad vescendumque suauē, pulchrum item oculis, aspectuque dele-
ctabile, tulitque de fructu eius & comedit. Non enim erat lignum malum in
paradiso, quod prohibuerat Deus, aut fructus malus, sed omnia erant bona.
A bono igitur Deus Adam abstinere praepcepit, quo perfectior eius foret

obe-

obedientia. At ubi mulieri magis assentiri illi placuit, quam Deo, à diabo-
 lo captus est. Quapropter sibi fecit ipse, ut lignum illud rectè vocaretur lig-
 num scientiæ boni & mali. Quamdiu enim præceptum non essent trans-
 gressi diuinum, nihil nisi bonum sciebant. Quamdiu, inquam, Deo obedi-
 ebant, obedièbāt illis quoque omnia, nec eos creatura aliqua lædebat: post-
 quam verò Dei mandatum transgressi sunt comedentes de fructu ligni ve-
 uti, per inobedientem hunc gustum, Adam cum omni posteritate sua, sciuit
 per experientiam etiam malum. Sensit enim mox rebellionem carnis in se,
 concupiscentiã malam, & inclinationem ad peccata pronam ac vehemen-
 tem. Quartum & hoc præcipuum, quod generauit mortem, fuit cupida as-
 sentio Adæ, ad acquiescendum mulieri, quum illud sciret malum, & à Deo
 prohibitum, licet illud fortasse veniale sperauerit. Vnde reuera Adam non
 est seductus, nisi in hoc quod venialem & leuiorem quam accidit, hanc trans-
 gressionem putabat. Mulier autem seducta est, quæ serpenti credidit. Itaque
 habes hic quatuor, quæ induxerunt nobis mortem, quam Deus Adæ, ante-
 quam peccaret, interminatus est. Parum autem fuisse, si Adæ peccatum fu-
 isset personale tantum, quo solus ipse, non autem eius posteritas damna-
 tionis & sententiæ diuinæ particeps fuisset. Sed modo peccatum fuit quidem
 per illum commissum, sed in eo nihilominus vitata quoque est tota natu-
 ra humana, & lux transgressionis nos omnes fecit participes, quo: quot de
 eius semine propagati nascimur. Fuimus enim, dum peccaret, omnes vir-
 tualiter in eo: ideo peccatum per Adam pertransiit in omnes. Quod Apосто-
 lus dicens: *Sicut inquit, per vnum hominem peccatum intravit in hunc mundum, &*
per peccatum mors: ita in omnes homines mors pertransiit. Illa mors est amara
 peccatoribus & iniustis, sicut Ecclesiasticus dicit: *O mors quam amara est me-*
morata tua hominibus in habenti in substantijs suis. Porro iustus & Deum timentis
 non est formidabilis. Propterea ibidem sequitur: *O mors bonum est iudi-*
cium tuum homini indigentis pauperi & iusto. Est autem mors hæc sæpenumero
 meditando. Facit enim delectationes carnis & mundi languescere, & in nul-
 la re gaudere temporali. Est alia mors spiritualis in hac corporali morte
 significata, quæ est mors animæ, & illa inferitur per peccatum, sicut scrip-
 tum est: *Anima qua peccauerit, ipsa morietur.* Quomodo enim mors corporalis
 est separatio animæ à corpore, ita mors animæ est separatio animæ à Deo.
 Sciendum autem per corporalem hic mortuum adolescentem significari
 mortuum in anima, qui cecidit in peccatum mortale opere & consensu, is
 scilicet, qui manifestus est peccator, & prodit elatus in publicum ut sepeli-
 atur, id est, induretur. Hunc autem quatuor efferunt portatores ad sepul-
 chrum obstinationis & indurationis. De quibus sepulchris loquitur Domi-
 nus, cum dicit: *Va vobis scribae & Pharisæi, qui similes estis sepulchris dealbati, qua-*
foris apparent hominibus speciosa, intus verò plena sunt ossibus mortuorum &
ominibus spurcijs. Itaque primus portator ad sepulchrum, hoc est, ad obstinatio-
 nem, desperationem, obdurationem ac impenitentiam, est consuetudo pec-
 candi. Iterando enim peccatum conscientia hebetatur stimulus, & minus
 læditur, id est, indies minorem sentit læsionem, ac dolorem, siue vulnus. In-
 de, fit, ut Dei timor paulatim in homine, totusque tandem pereat. Quo ex-
 tincto sequitur caligo & cæcitas, ut non horreat peccator quoduis perpetratio

Lignum pa-
radisi cur di-
ctum sit scie-
ntiæ boni &
mali lignum.

1. Timoth. 2.

Genes. 1.

Rom. 5.

Eccle. 46.

Mortis fre-
quens medi-
tatio quam
fit vtilis.

Mors animæ
quomodo
inferatur.
Ezech. 18.

Portatores
spiritualiter
mortui effe-
rectes qui
sunt.
Math. 23.

Sepulchrum
animæ mor-
tue quod.

Consuetudo
peccandi.

LLLL 3 re ma-

Peccati de-
fensio.
Genes. 19.
Persuasio ad
malum.
Prouer. 1.
Prouerbiis.
Psalm. 51.
Portatores a-
lij quatuor.
Fuder confi-
tendi peccata.
Timor faci-
endi opera
penitentia.
Matth. 11.
Iob 6.
Spes vana
diuturnioris
vitae.
Sapient. 1.

re malum. Secundus portator ad sepulchrum est peccati defensio. Cuius-
modi sodomitae fuere pessimi: ubi peccatum adeo inloauerat, adeo erat cõ-
mune, adeo denique propugnabatur, vt Loth viro iusto impios illos rogã-
ti ne peccarent, responderet: *Habitate venisti, non leges dare*: magisque repre-
henderetur vitiorum acculator, quàm parrator. Quamdiu enim peccator
sua defendere nititur peccata, nullũ habet animũ penitendi. Tertius por-
tator est persuasio ad malum. Sunt qui se peccatores agnoscunt ac gemunt,
neminem tamen volunt alium in eadem peccata, aliave pertrahere. Do-
lent sese, quod non valent superare, alijs tamen bene consulunt. Hi ad con-
uersionem & penitentiã magis sunt vicini. Verũ contra sunt alij, qui-
bus satis non est se peccare impiequẽ viuere: sed corrumpunt alios etiam &
seducunt, quos socios volunt habere peccatorum. Quibus tamen tanquam
contagiosis & pestiferis non est acquiescendum. Hos quoque Sapiens præ-
uidens hortatur cauendos, dicens: *Fili mi si relinquerim peccatores, ne acquies-
cas eis: Si dixerim: Veni nobiscum, insidiamur sanguini, abscondamus tendiculas con-
tra insipientem frustra, omnem preciosam substantiam reperiemus. & cetera* quæ in
Prouerbijs sequuntur vsque ad id: *Mar sapientum vnum sit omnium nostrum. Pedes
enim eorum ad malũ currunt.* Quartus portator, est gloriatio in peccato De qua
in Prouerborum quoque libro dicitur: *Letantur cum malefecerint, & ex-
ultant in rebus pessimis.* Eorum cuiam dicitur in Psalmo: *Quid gloria-
ri in malitia, qui potens es in iniquitate.* Possunt item alij quatuor portatores as-
signari, qui animam peccatricem ad sepulchrum impoenitentiaẽ efferunt.
Nam primus est pudor confitendi. Obscena enim ac turpia ac iniuerecunda
peccata, non audent confiteri, quæ ausi sunt in oculis Dei cernẽtis pa-
trare. Sunt enim qui inter pocula audent sua turpia iactare, quæ non au-
dent in secreto confessionis fateri. Hic pudor multos opprimit, vt loqui nõ
possint, & sic in peccatis perseverant impoenitentes. Secundus portator est
timor aggrendendi faciendiq; opera penitentia. Nemo sibi vim vult infer-
re, cum tamen Christus (vt scitis) dixerit: *Regnum calorum vim patitur, & vi-
olenti rapiunt illud.* Sed continger nobis iuxta scripturam: *Ve qui timet prui-
nam, irruat super eum nix.* Superbus libenter abrenũciaret honori aut of-
ficio: sed timet humiliari aut vilidẽ haberi. Auarus comparitur egeno, sed
non potest à nummo separari, quem tribuat. Libenter quoque ageret pen-
itentiam, sed non potest ablata aut non sua restituere. Manet igitur perse-
uerans in peccatis suis. Pari modo luxuriosus vellet à turpitudine peccati
desistere, sed grauatẽ fert, vt voluptate careat, & formidat tentationibus
vri. Gulosus vellet ieiunare, sed timet pati famem. Hoc modo quia con-
cupitis nolimus carere, & molestias fugimus ac grauamina, idcirco perse-
uerantes in peccatis, portamur ad sepulchrum. Tertius portator est vana spes
diuturnioris vitæ, promittens peccatoribus longum viuendi delinquen-
diq; spacium, quod ad penitendum nihil de tempore cogitent præsentem,
sed futura semper tẽpora penitentiaẽ tribuant. Dicunt enim illud Sapientia:
*Venite fruamur bonis quæ sunt, & vtamur creaturæ tanquam in iuuentute celeriter.
Coronemus nos raris; & cetera* quæ nihil aliud sonant, quàm modo quam-
diu possumus, expleamus desideria nostra, & faciamus delectationes nos-
tras:

fras: cum recedendum hinc fuerit, tunc à peccatis cessabimus. Quod nihil
 aliud est dicere, quam postquã diutius peccare non possumus, cessabimus.
 Non aduertentes scriptum esse: *Dies Domini sicut fur in nocte ita veniet.* Di-
 cunt enim qui eiusmodi sunt, circa vitæ extrema se dicere velle cum la-
 trone: *Domine memento mei.* Dicunt scriptum: In quacunq[ue] hora ingemue-
 rit peccator, peccatorum illius non velit Deus esse memor amplius. At ti-
 mendum est eos fallendos, puta qui dicere cum latrone hæc verba possunt:
 Domine memento mei, & cætera, non tamen pari corde, nec eodem spiri-
 tu, quo hæc latro dixit. Quid enim tibi hæc verba proderunt (quisquis es)
 dicere, si compuncto animo & contrito, humiliato, pœnitentiq[ue] corde
 non dixeris? Nemo igitur hæc verba vt latro, salubriter dicit, nisi cui
 singulari fuerit id gratia datum è celo. Quocirca dum sanè viuitis filij, au-
 dite Ecclesiasticum dicentem: *De propitiatu peccatorum nolite esse sine metu, neque
 adiciat peccatum super peccatum, & ne dicas: Misericordia Domini magna est, multi-
 tudinis peccatorum meorum miserebitur. Misericordia enim & ira ab illo cito proxi-
 mant, & in peccatores cito respicit ira illius.* Quartus portator est desperatio
 veniz. Dum enim peccata peccatis cumulantur, dum non sit peccatorum
 per confessionem euacuatio, dum gloriuntur etiam in peccatis suis impij,
 nec abstinere volunt à peccatis, nec frangere, vincereq[ue] sua praua deside-
 ria, fit vt tandem obruentibus simul omnibus peccatis, spem nobis tollant
 veniz hostes nostri, qui donec nos pertraxerint ad peccandum, leuia om-
 nia & remissibilia mentiuntur. At vbi in profundum malorum duxerint,
 abducunt in desperationem, peccata nostra etiam aggrauantes: Domini
 verò misericordiam ab oculis & à corde nostro vbique auertunt. His ita-
 que portatoribus defertur anima mortua ad impœnitentiam, ad sepul-
 chrum desperationis & obstinationis. Vestrum autem est filij, vt nunquam
 perseveretis in aliquo peccato mortali. Quando enim in mortali estis pec-
 cato, in potestate estis diaboli, & diuina misericordia permittente, iuste
 vos ille mox ad tartara secum sumeret sed benignitas Dei, vos ad pœniten-
 tiam expectat. Verùm, videre ne vobis thesaurizetis iram grauiorem in die
 iudicij, perseverando in peccatis vestris, & contumelijs Dei. Ah filij agnos-
 cite misericordiam Domini nostri Iesu Christi. Non erit difficile ei vestri
 misereri. Pronior est ad miserendum, quàm vos esse potestis ad peccandũ.
 Non erit quoque difficile vobis saluari. Petite ex toto corde veniam à pi-
 sissimo Domino nostro Iesu Christo Salvatore, pro peccatis vestris, & ea-
 dem lugere. Stabilitate voluntatem vestram ad non peccandum denuo, &
 pro gratia hac adiutorioq[ue] vobis à Deo conferendo, eundem indefinen-
 ter obsecrate, & procul dubio salui eritis sperantes in eo. Si senseritis vobis
 displicere peccata vestra, & volueritis ab his deinceps contineri, & quan-
 quam nota sit vobis fragilitas vestra, non tamen vultis denuo ad eadem
 scianter & temere redire, sed Deo in omni eius beneplacito seruire: & si præ-
 terea ad hoc perficiendum confiditis in auxiliũ diuinæ pietatis, credite mi-
 hi, Dei misericordia, si vos circa finem ita inuenerit, saluabit vos in Chri-
 sto Iesu Domino nostro, qui est benedictus in secula, Amen.

Lucæ 15.
Ezech. 18.

Ecclesi. 9.

Desperatio
veniz.Peccati mor-
talis pericu-
lum quantiũ

Roman. 1.

Saluari que-
modo non sit
homini dis-
ficile.